

Hohenzollern-prins maakte aanspraak op Huis Doorn

[Achtergrond](#) - 24 november 2020 - Auteur: Lynn Stroo

Het hoofd van de Duitse familie Hohenzollern heeft in 2014 aanspraak gemaakt op Huis Doorn, het ballingsoord van de laatste Duitse keizer Wilhelm II. Dat blijkt uit documenten die deze maand openbaar zijn gemaakt. Berichten dat de nazaten van Wilhelm II het huis claimen zijn niet nieuw, maar de documenten bevestigen nu dat de Nederlandse overheid onderhandelde met de Hohenzollerns.

De advocaat van Georg Friedrich Ferdinand Prinz von Preußen (1976), het huidige hoofd van de Hohenzollern-familie, stuurde in september 2014 een brief aan Jet Bussemaker, destijds minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Die brief is te vinden op de [website van de Rijksoverheid](#), waar de documenten zijn gepubliceerd. In de brief schrijft de advocaat dat de besprekingen die zijn gevoerd met het ministerie van OCW 'aangenaam waren' en dat beide kanten zich 'welwillend en begripvol' hebben getoond.

Toch bereikten beide partijen geen overeenstemming, want in de brief maakt de advocaat namens Georg Friedrich formeel aanspraak op het eigendom van Huis Doorn, de inventaris, het omringende landgoed en de daarbij horende hoeven. In de brief stellen de advocaten van de Hohenzollerns dat de Nederlandse staat nooit beslag had mogen leggen op Huis Doorn, omdat Wilhelm II de status van vluchteling had en onder Nederlandse bescherming stond tijdens zijn ballingschap.

Minister Bussemaker antwoordt de advocaat van de Hohenzollerns dat de Nederlandse overheid de claim onterecht vindt: "Na afstemming met de betrokken departementen kan ik u berichten dat er naar de overtuiging van de Staat geen reden is de aanspraak van uw cliënten te honoreren. Wel ben en blijf ik bereid te overleggen over de mogelijkheid om de familie te betrekken bij de Raad van Toezicht van Huis Doorn."

Wob-verzoek

Dat de twee documenten boven water zijn gekomen is het werk van student Frederick Ykema (21), die geschiedenis en Duits studeert aan de universiteit van Glasgow. Hij maakte gebruik van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en

diende een verzoek in om de documenten te publiceren. “Ik deed verkennend onderzoek voor mijn scriptie over het asiel van de keizer Wilhelm II in Nederland en de nasleep daarvan”, vertelt hij via de telefoon. Ykema had gelezen dat Georg Friedrich aanspraak zou hebben gemaakt op Huis Doorn en besloot het te onderzoeken. “Iedereen kan een Wob-verzoek indienen, dus dat deed ik. Ik had van te voren geen idee wat ik zou aantreffen.”

De correspondentie toont voor het eerst zwart op wit dat er meerdere gesprekken zijn geweest tussen de advocaten van Georg Friedrich en de Nederlandse Staat, die sinds de Tweede Wereldoorlog eigenaar is van Huis Doorn. Maar de twee documenten roepen ook veel vragen op. Vooral: wat is er na 2015 nog gebeurd?

'Ik wil vooral helderheid over dit onderwerp, zodat een open discussie kan worden gevoerd'

Ykema noemt het een “open einde”, en wil inhoudelijk niet veel over de zaak zeggen. Hij vreest voor de rechter te worden gesleept. Georg Friedrich is in Duitsland [verwikkeld in een strijd](#) met de Duitse overheid over restitutie van kostbaarheden en vastgoed die de familie na de Tweede Wereldoorlog werden afgenomen. Lange tijd werden de onderhandelingen tussen de Hohenzollerns en de Duitse staat achter de schermen gevoerd, maar vorig jaar bracht de Duitse komiek Jan Böhmermann ze aan het licht. Sindsdien wordt ook in de media een fel debat gevoerd. Meerdere journalisten en historici zijn door hun onderzoek of publicaties al aangeklaagd door de familie Hohenzollern.

Ykema: “Ik wil vooral helderheid over dit onderwerp, zodat een open discussie kan worden gevoerd. Wat ik doe is de feiten op tafel krijgen, zodat iedereen zijn eigen mening kan vormen.” Het duurde wel even voordat zijn Wob-verzoek werd gehonoreerd. “In augustus deed ik een aanvraag en begin november zijn de stukken gepubliceerd.” In het Wob-besluit is te lezen dat de familie Hohenzollern bezwaar heeft gemaakt tegen het openbaar maken van de correspondentie. Het zou “leiden tot onevenredig nadeel in het licht van de lopende onderhandelingen in Duitsland en de ‘radiostilte’ die de Duitse rechter over de kwestie heeft gelast. Openbaarmaking zou dit proces verstoren”.

Maatschappelijk belang

De afdeling Wetgeving en Juridische Zaken die het Wob-verzoek toetste, gaat hier niet in mee. Volgens het besluit hoeft de Nederlandse overheid zich niet aan de ‘radiostilte’ van de Duitse rechter te houden, omdat de Nederlandse kwestie geen direct verband houdt met de Duitse. Bovendien is er in deze zaak een specifiek maatschappelijk belang, “vooral gezien de hoge mate van belangstelling van de Nederlandse samenleving en media voor de familie, het eigendom en het

maatschappelijke verleden. Die aandacht uit zich in mediapublicaties en een [museale tentoonstelling in Huis Doorn](#)", staat in het Wob-besluit.

Toen de documenten waren vrijgegeven tipte Ykema het Duitse blad [Der Spiegel](#) en die publiceerde afgelopen weekend een artikel. Daarin brengt Spiegel-journalist Klaus Wiegrefe nog meer feiten aan het licht, op basis van bronnen uit het archief van het Duitse ministerie van Buitenlandse Zaken. Na lange onderhandelingen met de Nederlandse overheid mochten de grootouders van Georg Friedrich in de jaren 1960 talloze bezittingen uit Huis Doorn meenemen, zoals zilverwerk en een snuiftabakdoos van Frederik de Grote (ook een Hohenzollern, red.) Die documenten werden destijds door Den Haag als 'geheim' geclassificeerd, omdat er angst was dat de bevolking de genereuze regeling met de Duitse familie niet zou begrijpen, aldus Der Spiegel.

Ykema is een beetje overdonderd door de aandacht die het onderwerp nu krijgt. "Maar ik ben blij dat de discussie over zo'n belangrijk erfgoed in het openbaar wordt gevoerd, daar maak ik me sterk voor."

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/40981/hohenzollern-prins-maakte-aanspraak-op-huis-doorn>